

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
(прізвище, ініціали)

Школьник І. О.

С.Ш. 2026 р.

ПРОГРАМА

екзамену з атестації за ступенем «бакалавр» зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Атестаційний екзамен

1. Загальні положення.

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт здійснюється у формі атестаційного екзамену. За результатами успішної атестації відповідно Порядку («Порядок видачі, форми та зразки документів про вищу освіту в Сумському державному університеті») видається документ встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр фізичної культури і спорту.

Програма атестаційного екзамену для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт» підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» розроблена відповідно до «Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету», «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій Сумського державного університету з атестації здобувачів вищої освіти».

Програма атестаційного екзамену укладена на основі освітньо-професійної програми, включає перелік питань професійно-орієнтованих дисциплін, передбачених навчальним планом освітньо-професійної програми підготовки фахівців зі спеціальності Фізична культура і спорт, які здатні забезпечити кількісне та якісне оцінювання рівня сформованості знань, умінь та навичок, професійної компетентності осіб, які здобувають перший (бакалаврський) рівень вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт». Принципами формування і реалізації системи засобів атестації знань бакалавра є уніфікація, комплексність, актуальність, взаємозамінність та взаємодоповнюваність,

інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність та варіативність.

Атестаційний екзамен проводиться письмово у тестовій формі. Час відведений на виконання тесту – 80 хвилин.

Атестаційний екзамен проводиться з метою оцінки рівня досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» (Наказ № 567 від 24.04.2019) та освітньо-професійною програмою.

Розподіл результатів навчання та освітніх компонентів за блоками

Блоки	Результати навчання, досягнення яких перевіряється	Дисципліни, за якими здійснюється перевірка досягнення результатів навчання
1	1, 2, 4, 7, 8, 17, 19, 20, 21	Теорія і методика фізичного виховання, Основи теорії і методики спортивної підготовки, Педагогіка зі змістовим модулем: психологія спорту, Основи менеджменту та маркетингу сфери фізичної культури і спорту
2	13, 14, 15, 16, 18	Анатомія людини, основи динамічної анатомії, Фізіологія людини і спорту, Біохімія та гігієна спорту, Долікарська медична допомога
3	3, 5, 6, 10, 14, 15, 21	Кінезіологія та біомеханіка спорту, Спортивна метрологія, Основи наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті
4	1, 2, 4, 12, 20	Встановлення фізичної культури і спорту, Олімпійський спорт, Неолімпійський спорт, Професійний спорт
5	9, 10, 11, 13	Основи теорії та технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності, Адаптивний спорт

2. Типові питання з дисциплін, що виносяться на атестаційний екзамен

2.1. Блок 1.

Теорія і методика фізичного виховання

Теми:

1. Загальна характеристика теорії і методики фізичного виховання.
2. Засоби фізичного виховання.
3. Методи фізичного виховання.
4. Характеристика процесу навчання руховим діям і розвитку рухових здібностей.
5. Форми організації занять із фізичного виховання.

Типові питання, що можуть бути:

1. Кількість етапів розвитку теорії і методики фізичного виховання.
2. Загальна тривалість підготовчої частини уроку фізичної культури.
3. Результат фізичної підготовки.
4. Термін «техніка фізичних вправ».
5. Форми занять у фізичному вихованні.
6. Що означає спеціально організований процес розвитку рухових здібностей.

Основи теорії і методики спортивної підготовки

Теми:

1. Теорія та методика спорту як наука.
2. Управління змагальною діяльністю у спорті.
3. Побудова процесу спортивної підготовки.
4. Проблематика допінгу у спорті.
5. Матеріально-технічне забезпечення.

Типові питання, що можуть бути:

1. Головна мета спорту.
2. Засоби технічної підготовки спортсменів.
3. Періоди річного циклу спортивного тренування.
4. Принципи спортивного тренування.
5. Термін складання перспективного плану підготовки спортсменів.
6. Види контролю в управлінні підготовкою спортсменів.
7. Кількість етапів спортивного відбору.
8. Критерій ефективності багаторічної спортивної підготовки.

Педагогіка зі змістовим модулем: психологія спорту

Теми:

1. Загальні основи педагогіки. Дидактика.
2. Педагогіка спорту.
3. Психологічна підготовка та основи тактичної підготовки в спорті.
4. Психологія особистості і колективу в спорті.
5. Психолого-педагогічні особливості тренерської діяльності.

Типові питання, що можуть бути:

1. Організаційні форми навчання
2. Управлінська діяльність тренера у багаторічній підготовці спортсменів.
3. Засоби психологічної підготовки.
4. Індивідуально-типологічні особливості спортсменів
5. Стиль керівництва тренера.

Основи менеджменту та маркетингу сфери фізичної культури і спорту

Теми:

1. Поняття і сутність менеджменту
2. Організація як об'єкт управління. Організаційні структури в спорті.
3. Організація праці в менеджменті.
4. Поняття та сутність маркетингу.
5. Сегментування ринку фізкультурно-оздоровчих послуг.
6. Організація маркетингової діяльності на підприємстві.
7. Конкуренція у сфері фізкультурної культури і спорту

Типові питання, що можуть бути:

1. Сутність менеджменту в спорті.
2. Середовище існування організації.
3. Принципи продуктивності.
4. Види маркетингу.
5. Етапи процесу сегментування ринку.
6. Контроль маркетингової діяльності підприємства.
7. Види конкуренції на ринку надання фізкультурно-спортивних послуг.

2.2. Блок 2.

Анатомія людини, основи динамічної анатомії

Теми:

1. Опорно-руховий апарат людини. Сполучення кісток.
2. Міологія з основами динамічної анатомії.
3. Будова органів системи травлення.
4. Будова органів системи дихання.
5. Центральна нервова система. Головний та спинний мозок.

Типові питання, що можуть бути:

1. Суглобові поверхні кісток вкриває.
2. Фізіологічний кіфоз відзначається в наступних відділах хребетного стовпа.
3. Тім'яна кістка має наступні кути.
4. Початок та закінчення малого кола кровообігу.
5. Які елементи входять до складу ядра очного яблука.

Фізіологія людини і спорту

Теми:

1. Загальна характеристика організму.
2. Фізіологія клітини.
3. Фізіологія м'язової тканини.
4. Фізіологія внутрішніх органів і систем організму.
5. Фізіологія спортивної діяльності.

Типові питання, що можуть бути:

1. Який білок скелетних м'язових волокон здатний з'єднуватись з кальцієм.
2. Сильові характеристики яких м'язів найвищі.
3. Назвіть макроелемент, що входить до складу еритроцитів.
4. Визначте внутрішній шар серця.
5. Параметри життєвої ємності легень у дорослої людини.
6. Які гормони регулюють уміст вуглеводів у крові.

Біохімія та гігієна спорту

Теми:

1. Обмін речовин і енергії. Макроергічні сполуки.
2. Вуглеводи. Обмін вуглеводів.
3. Ліпіди (жири). Обмін ліпідів.
4. Білки. Обмін білків.
5. Предмет і завдання гігієни фізичних вправ. Гігієна повітря.
6. Гігієна води та ґрунту. Гігієнічні вимоги до закритих і відкритих спортивних спор.
7. Гігієна харчування.
8. Гігієнічні особливості фізичного виховання та спорту.
9. Гігієна відновлення фізичної працездатності.
10. Особиста гігієна спортсмена.

Типові питання, що можуть бути:

1. Назва скорочувальних м'язових волокон.
2. Як називається нуклеотид, що входить до складу АМФ.
3. Оберіть норму концентрації вуглеводів у крові дорослої людини.
4. До якого класу ліпідів належить холестерин.
5. Який потрібний хімічний елемент для синтезу гормонів щитоподібної залози.
6. Оберіть основну ознаку живого.
7. Яка норма температури повітря в ігрових спортзалах.
8. До якої групи показників відносяться тиск та швидкість руху повітря.
9. Який із зазначених вітамінів відноситься до водорозчинних.
10. Які властивості води мають визначальне значення для теплообміну організму людини.
11. Чому щоденна норма вживання вуглеводів у спортсменів підвищена порівняно з тими, хто не займається спортом.
12. За яким фізіологічним показником найчастіше нормується фізичне навантаження.

Долікарська медична допомога

Теми:

1. Перша домедична допомога як навчальна дисципліна. Первинне і вторинне обстеження постраждалого.
2. Порушення прохідності дихальних шляхів.
3. Перша домедична допомога при кровотечах.
4. Зупинка кровообігу та дихання. Базова підтримка життєдіяльності.
5. Перша домедична допомога при кровотечах. Основи десмургії.
6. Перша домедична допомога при травмах та пораненнях.
7. Перша домедична допомога при ушкодженнях фізичними факторами навколишнього середовища.
8. Ураження отруйними і сильнодіючими речовинами.
9. Перша домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах.

Типові питання, що можуть бути:

1. Техніка виконання вторинного огляду.
2. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів.
3. Поняття про критичну зовнішню кровотечу.
4. Технологія серцево-легеневої реанімації при наявності автоматичного дефібрилятора.
5. Поняття про десмургію.
6. Правила проведення обстеження при травмах черевної порожнини і тазу.
7. Поняття про електротравму.
8. Характер ураження сильнодіючими отруйними речовинами.

9. Утоплення, його ознаки.

2.3. Блок 3.

Кінезіологія та біомеханіка спорту

Теми:

1. Сутність предмету і завдань біомеханіки як науки в спорті.
2. Історія розвитку біомеханіки в Україні.
3. Біомеханічна класифікація опорно-рухового апарату.
4. Біостатика тіла спортсмена.
5. Біомеханічні технології удосконалення технічної майстерності спортсменів.

Типові питання, що можуть бути:

1. Найефективніший метод вимірювання гнучкості.
2. Вправи на витривалість у реабілітаційних програмах.
3. Найбільш травмонебезпечна дія у футболі.
4. Для дозування вправ на швидкість застосовують наступні види контролю.
5. Згинання та розгинання рук в упорі лежачі – це показник.
6. Силові режими роботи м'язів.

Спортивна метрологія

Теми:

1. Теоретико-методичні основи вимірювання у сфері фізичного виховання і спорту.
2. Методи вимірювання та оцінки фізичного розвитку, функціонального стану та підготовленості спортсменів.
3. Метрологічні основи контролю за технічною та тактичною підготовленістю спортсменів.
4. Контроль за тренувальним та змагальним навантаженням. Прогнозування і відбір у спорті.
5. Статистичні методи обробки результатів вимірювань у галузі фізичної культури і спорту.

Типові питання, що можуть бути:

1. Яким законодавчим актом передбачено забезпечення точності та єдності вимірювань в Україні.
2. Предмет спортивної метрології.
3. Метрологічні принципи управління в спорті.
4. Напрями для підвищення точності вимірювань у спорті.
5. Гранична величина результату, на основі якої відбувається класифікація спортсменів.
6. Спортивні вправи, які характеризуються стабілізацією кінематичної структури.

Основи наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті

Теми:

1. Структура і зміст наукового дослідження.
2. Методологія наукового дослідження.
3. Сучасні інформаційні та комунікаційні технології для проведення досліджень і обробки результатів.
4. Організація та проведення експериментальних досліджень
5. Оформлення результатів дослідження

Типові питання, що можуть бути:

1. Загальні вимоги до вибору методів дослідження.
2. Зміст 1-го етапу наукового дослідження у галузі фізичного виховання та спорту.
3. Методологічні вимоги до наукового дослідження у фізичному вихованні та спорті
4. Види педагогічного спостереження за обсягом і програмою.

5. Послідовність етапів проведення експерименту.

2.4. Блок 4.

Встановлення фізичної культури і спорту

Теми:

1. Витоки фізичної культури. Фізичне виховання в первісному суспільстві.
2. Фізичне виховання в рабовласницькому суспільстві. Фізична культура в країнах Стародавнього Сходу.
3. Особливості фізичної культури Стародавньої Греції та Риму. Олімпійські ігри Стародавньої Греції.
4. Фізична культура епохи середньовіччя. Фізична культура Нового часу.
5. Фізична культура та спорт в Україні.

Типові питання, що можуть бути:

1. Кого вважають засновником сучасного олімпійського руху.
2. Засновник вітчизняної національної фізичної культури, організатор сокільсько-січового руху.
3. Що є першоосновою виникнення фізичних вправ.
4. Які верстви населення у феодальному суспільстві мали право займатись фізичними вправами з точки зору християнської церкви.
5. У середньовічних цехових об'єднаннях населення міст для постійних тренувань першими були створені товариства.

Олімпійський спорт

Теми:

1. Олімпійські ігри Давньої Греції.
2. Президенти Міжнародного Олімпійського Комітету.
3. Міжнародна олімпійська система.
4. Керівництво олімпійським рухом.
5. Сучасний олімпізм та основні проблеми в олімпійському русі.

Типові питання, що можуть бути:

1. Дата проведення перших Олімпійських ігор у Стародавній Греції.
2. Засновник сучасного олімпійського руху.
3. Кількість видів спорту, що увійшли в програму I Олімпійських ігор.
4. Олімпійський девіз.
5. Вправи, що входять в олімпійську програму з важкої атлетики.
6. Кількість видів змагань, що входять в олімпійську програму з легкої атлетики.
7. Дата створення Всесвітнього антидопінгового агентства.

Неолімпійський спорт

Теми:

1. Неолімпійський спорт у системі міжнародного спортивного руху.
2. Історичні аспекти виникнення та розвитку неолімпійських видів спорту.
3. Організаційно-правові основи неолімпійського спорт.
4. Міжнародні змагання у неолімпійському спорті.
5. Розвиток неолімпійського спорту в Україні.

Типові питання, що можуть бути:

1. Період найінтенсивного розвитку неолімпійського спорту.
2. Вищий керівний і законодавчий орган Міжнародного союзу федерацій (SportAccord).
3. Командний вид спорту з м'ячем, що виник з англійського регбі.

4. Кількість груп видів спорту, що включені до програми змагань Всесвітніх ігор (IMGA).
5. Результати участі збірної команди України у X Всесвітніх іграх 2017 року (м. Вроцлав, Польща).
6. Спеціалізована база даних про визнання в установленому порядку неолімпійських видів спорту в Україні.

Професійний спорт

Теми:

1. Професійний спорт як соціальне явище.
2. Професійний спорт у світовому вимірі.
3. Соціально-економічні і організаційно-правові аспекти професійного спорту.
4. Система підготовки спортсменів у професійному спорті.

Типові питання, що можуть бути:

1. Країни-лідери розвитку професійного спорту.
2. Підходи розвитку професійного спорту.
3. Етапи розвитку американського професійного спорту.
4. Спрямованість системи змагань професійного спорту.
5. Видатні спортсмени професіонали України.

2.5. Блок 5.

Основи теорії та технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності

Теми:

1. Фізіологічні основи оздоровчої рухової активності
2. Теорія та методика оздоровчого тренування
3. Сучасні технології оздоровлення та їх впровадження
4. Методика проведення оздоровчих занять для різних вікових груп
5. Організація та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів

Типові питання, що можуть бути:

1. Характеристика адаптаційних змін в серцево-судинній та дихальній системах під впливом регулярної оздоровчої рухової активності: їх значення для зміцнення здоров'я.
2. Основні принципи побудови оздоровчого тренування (систематичність, поступовість, доступність, індивідуалізація) та обґрунтуйте їх практичне застосування
3. Проаналізуйте сучасні фітнес-технології (НПТ, функціональний тренінг, пілатес, онлайн-фітнес тощо) та визначте умови їх ефективного та безпечного впровадження в практику оздоровчої діяльності.
4. Особливості планування та проведення оздоровчих занять для однієї з вікових груп (діти, підлітки, дорослі, люди похилого віку) з урахуванням фізіологічних та психоемоційних особливостей.
5. Особливості планування та проведення оздоровчих занять для однієї з вікових груп (діти, підлітки, дорослі, люди похилого віку) з урахуванням фізіологічних та психоемоційних особливостей.

Адаптивний спорт

Теми:

1. Загальна характеристика адаптивного спорту.
2. Методичні основи адаптивного спорту.
3. Адаптивний спорт у міжнародній Олімпійській системі.
4. Паралімпійський спорт в Україні.

Типові питання, що можуть бути:

1. Відмінні риси адаптивного спорту.
2. Функціональні паралімпійські класифікації.
3. Міжнародні організації адаптивного спорту.
4. Тенденції діалектики адаптивного спорту.

3. Структура екзаменаційних завдань

Варіант тестового екзаменаційного завдання для екзамену з атестації за ступенем «бакалавр» складається з 100 завдань із дисциплін, що формують загальні та професійні компетентності. Зміст питань однакового рівня по 20 питань із кожного блоку, 5-10 питань з дисципліни. Кількість варіантів відповідей – 4, правильних відповідей – 1.

У додатку А цієї програми наведено зразок екзаменаційних завдань атестації. У додатку Б наведено зразки аркушів відповідей екзаменаційного завдання.

4. Критерії оцінювання

За кожен вірну відповідь нараховується 1 бал. Максимальна кількість балів – 100. Наявність виправлень в аркуші відповіді знімаються бали. За кожні 5 виправлень знімається 1 бал.

Шкала оцінювання

Сума балів, отриманим під час виконання тестового екзаменаційного завдання	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
82 - 89	добре
74 - 81	
64 - 73	
60 - 63	задовільно
35-59	незадовільно
1 - 34	незадовільно

5. Список рекомендованої літератури.

Теорія і методика фізичного виховання

1. Теорія і методика фізичного виховання / За ред. Т.Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2018. – Т. 1. – 384 с; – Т. 2. – 448 с.
2. Товт В.А., Джуган Л.М. Фізичне виховання дорослого населення: навч. посіб. – Ужгород: «ТОВ "РiК-У"», 2020. – 165 с.
3. Черненко С.О. Теорія й методика фізичного виховання : навчальний посібник : у 2 частинах. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – Частина 1. – 215 с.
4. Гурєєва А.М. Теорія і методика фізичного виховання : основи спеціальної термінології у фізичному вихованні : навчальний посібник / А.М. Гурєєва, О.Є. Черненко, Е.Ю. Дорошенко. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. – 78 с.
5. Олійник Н.А., Дуржинська О.О., Рудницький В.Б. Фізичне виховання. Атлетичні види спорту. Навчальний посібник з фізичного виховання для вищих навчальних закладів. – Вінниця: ВНАУ, 2020. – 283 с.
6. Інші.

Основи теорії і методики спортивної підготовки

1. Платонов В.М. Система олімпійської підготовки: основи менеджменту / за загальною редакцією В.М. Платонова. – Київ, 2018. – 624 с.

2. Платонов В.М. Сучасна система спортивного тренування : підручник. – Київ: Перша друкарня, 2021. – 672 с.
3. Кутек Т.Б., Вовченко І.І. Основи теорії і методики спортивної підготовки: навчальний посібник. – Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2022 – 108 с.
4. Костюкевич В.М. Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях. Навчально-методичний посібник. – Вінниця: Планер, 2016 – 159 с.
5. Інші.

Педагогіка зі змістовим модулем: психологія спорту

1. Козловський Ю. М., Ортинський В. Л., Дольнікова Л. В. Педагогіка. Львів : Львівська політехніка, 2020. 372 с.
2. Воронова В. І. Психологія спорту : навч. посіб. Вид. 2-е, без змін. Київ : Олімпійська література, 2019. 272 с.
3. Олійник Н. А., Войтенко С. М. Психологічні особливості спортивної діяльності : монографія. Вінниця : ВНАУ, 2020. 240 с.
4. Педагогіка фізичної культури: навчально-методичний посібник. Уклад. С. М. Віцько. Слов'янськ : ДВНЗ – «Донбаський державний педагогічний університет», 2023. 113 с.
5. Інші.

Основи менеджменту та маркетингу сфери фізичної культури і спорту

1. Криштанович С. Спортивний менеджмент : навч. посіб. / С. Криштанович. – Львів : ЛДУФК, 2020. – 207 с.
2. Сергієнко В. М. Фізкультурно-спортивна діяльність тренера з виду спорту: навчальний посібник. – Суми: Сумський державний університет, 2022. – 184 с.
3. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент : підручник / О. М. Сумець. – Харків : ХНУВС, 2021. – 208 с.
4. Криштанович С. В. Менеджмент і маркетинг у фізичній культурі і спорті : навч. посіб. / Світлана Криштанович, Володимир Холявка. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 176 с.
5. Інші.

Анатомія людини, основи динамічної анатомії

1. Анатомія людини [Текст] : підручник : у 3-х т. Т.1 / А. С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін. ; за ред.: В.Г. Черкасова, А.С. Головацького. – 9-те вид., доопрац. – Вінниця : Нова Книга, 2022. – 368 с. + Гриф МОН.
2. Мартіні Ф. Анатомічний атлас людини [Текст] / Ф. Мартіні. – К. : Медицина, 2019. – 128 с.
3. Бріжата І.А. Основи анатомії людини / Методичні вказівки до практичних занять. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 118 с.
4. Рибалко Л.М. Загальна теорія здоров'я : навчальний посібник для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». – Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2019. – 180 с.
5. Інші.

Фізіологія людини і спорту

1. Фізіологія [Текст] : підручник / В.Г. Шевчук, В.М. Мороз, С.М. Белан та ін.; за ред. В.Г. Шевчук. – 5-те вид. – Вінниця : Нова Книга, 2021. — 448 с..
2. Філімонов В.І. Фізіологія людини: навчальний посібник / В. І. Філімонов. – К. : Медицина, 2020. – 776 с.
3. Земцова І.І. Спортивна фізіологія. Видання 2-ге, без змін. – К. : Олімпійська література, 2019. – 208 с.

4. Комісова Т.Є. Фізіологічні основи фізичного виховання та спорту. Навчальний посібник. – Харків, 2022. – 147 с.
5. Ситник О.А. Грибініченко А.М. Методичні рекомендації щодо виконання практичних робіт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з дисципліни «Фізіологія людини і спорту» [Електронний ресурс] : для здобувачів спец. 017 «Фізична культура і спорт» очної форми здобуття вищої освіти. – Суми : СумДУ, 2024. – 73 с.
6. Інші.

Біохімія та гігієна спорту

1. Біологічна хімія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л.І. Гребеник, Л.О. Прімова, Н.М. Іншина та ін.; за заг. ред. Л.І. Гребеник. – Суми : СумДУ, 2023. – 380 с.
2. Осипенко Г.А. Основи біохімії м'язової діяльності : навч. посіб.. – К. : Олімпійська література, 2019. – 200 с.
3. Гігієна та екологія : підручник / В.Г. Бардов, С.Т. Омельчук, Н.В. Мережкіна та ін. ; за заг. ред. В.Г. Бардова. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 472 с.
4. Гонський, Я.І. Біохімія людини : підручник / Я.І. Гонський, Т.П. Максимчук; за ред. Я.І. Гонського. – 4-те вид., без змін. – Тернопіль : ТНМУ, Укрмедкнига, 2021. – 732 с.
5. Інші.

Долікарська медична допомога

1. Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі : навч. посіб. / В. С. Тарасюк, М. В. Матвійчук, І. В. Паламар та ін. ; за ред. В. . Тарасюка. – 3-є вид., перероб. та доп. – К. : Медицина, 2023. – 504 с.
2. Кровотеча. Крововтрата. Екстрена медична допомога / Ю. В. Шкатула, Г. Ф. Ткач, В. Ю. Гарбузова, Ю. О. Бадіон; за загальною редакцією Ю. В. Шкатули. – Суми: Сумський державний університет, 2020. – 155 с.
3. Oxford Handbook of Emergency Medicine /Jonathan P. Wyatt, Robert G. Taylor, Kerstin de Wit .;Oxford University Press, 2020,-779p.
4. Методичні вказівки до практичного заняття «Гострі отруєння» з дисципліни «Екстрена допомога при невідкладних станах» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2020. – 23 с.
5. Медицина невідкладних станів: екстрена (швидка) медична допомога: підручник для вузів / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Рошнін та ін.; за ред. І.С.Зозулі.- 5-е вид., переробл. і допов.- Київ: ВСВ "Медицина", 2022 . - 727 с.
6. Інші.

Кінезіологія та біомеханіка спорту

1. Біомеханіка просторової організації тіла людини: сучасні методи та засоби діагностики і відновлення порушень : Кашуба В.О.; Попадюха Ю.А. – К. : Наук. світ, 2018. – 301 с.
2. Голяка С.К., Возний С.С., Гацоева Л.С., Глухова Г.Г. Функціональна анатомія опорно-рухового апарату з основами динамічної морфології : навчальний посібник. – Херсон : ФОП Вишемирський В. С., 2021. – 88 с.
3. Архипов О.А. Біомеханічний аналіз : навчальний посібник. К. : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – 224 с.
4. Драчук С.П., Богуславська В.Ю., Сокольвак О.Г. Біомеханіка людини. Тлумачний словник-довідник. Вінниця: ТОВ «Твори», 2019. – 400 с.
5. Інші.

Спортивна метрологія

1. Антомонов М.Ю., Коробейніков Г.В., Хмельницька І.В., Харковлюк-Балакіна Н.В. Математичні методи оброблення та моделювання результатів експериментальних досліджень. Навчальний посібник. Київ: Олімпійська література, 2021. 261 с.
2. Костюкевич В.М. Метрологічний контроль у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. / В. М. Костюкевич, Л. М. Шевчик, О. Г. Соколькова. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К. : КНТ, 2017. – 256 с.
3. Перевозник В., Тропін Ю., Скробецький Є. Використання методів математичної статистики в спортивних іграх. Спортивні ігри. – 2023. №2(28). – С. 85–96.
4. Величко О.М., Коломієць Л.В., Гордієнко Т.Б. Основи метрології та метрологічна діяльність. Підручник. – Київ : Олді-Плюс, 2021. – 576 с.
5. Інші.

Основи наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті

1. Антомонов М. Ю., Коробейніков Г. В., Хмельницька І. В., Харковлюк-Балакіна Н. В. Математичні методи оброблення та моделювання результатів експериментальних досліджень. Навчальний посібник. Київ: Олімпійська література, 2021. 261 с.
2. Ахметов Р. Ф., Кутек Т. Б. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб.. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с
3. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Укладачі : Р. Ф. Ахметов, Т. Б. Кутек. – Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2022. – 192 с.
4. Фесюк В. О. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2022. 126 с.
5. Інші.

Встановлення фізичної культури

1. Іщук О.А., Карабанова Н.С., Томащук О.Г., Іванюк О.А. Історія фізичної культури : метод. розробка для студентів факультету фізичної культури, спорту та здоров'я. – Луцьк : Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2023. – 128 с.
2. Кошева Л.В. Історія фізичної культури : курс лекцій для студентів спеціальності 017 – Фізична культура і спорт. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – 216 с.
3. Історія фізичної культури на різних етапах розвитку суспільства (частина II) : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів усіх спеціальностей / С. В. Хоменко, Т.О. Гриб, Т. Г. Клименченко. – Суми, 2019. – 105 с.
4. Вступ до спеціальності "Фізичне виховання і спорт" [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навчальних закладів / Б. В. Дикий. – Львів : Новий Світ-2000, 2019. – 160 с.
5. Інші.

Олімпійський спорт

1. Платонов В.М. Система олімпійської підготовки: основи менеджменту / за загальною редакцією В.М. Платонова. – К. : 2018. – 624 с.
2. Булатова М. М. Олімпійський рух: історія і сучасність: у 2 кн. / Булатова М. М., Бубка С. Н., Платонов В. М. – Київ, 2021. – Кн. 1. – 640 с.
3. Булатова М.М. Олімпійський рух: історія і сучасність: у 2 кн. / Булатова М. М., Бубка С.Н., Платонов В.М. – Київ, 2021. – Кн. 2. – 672 с.
4. Таран Л.М., Мішин М.В. Олімпійський спорт, професійний спорт, загальна теорія підготовки спортсменів: у запитаннях та відповідях. Довідник. – Харків: ХДАФК, 2021. – 306 с.

5. Олімпійський рух в Україні: історія і сучасність. / С.Н. Бубка, М.М. Булатова, В.М. Єрмолова, О.М. Вацеба та ін.; за заг. ред. С.Н. Бубки, М.М. Булатової. – Київ, 2021. – 304 с.

6. Інші.

Неолімпійський спорт

1. Булатова М.М. Олімпійський рух: історія і сучасність: у 2 кн. / Булатова М.М., Бубка С.Н., Платонов В.М. – К., 2021. – Кн. 1. – 640 с.

2. Кропивницька Т. А. Хронологія формування основних термінів неолімпійського спорту // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2021. – № 2. – С. 105–108.

3. Скрипченко І.Т., Шуба Л.В. Динаміка виступів українських спортсменів на літніх Всесвітніх Іграх Військовослужбовців // Інновації, досвід та перспективи розвитку в умовах сучасності»: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Дніпро, 11 травня 2022р.). – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. – С. 145–153.

4. Лозовий А.Л., Сергієнко В.М. Стильове (будо) карате, як об'єкт рухової активності протягом життя // Новації, практики та перспективи розвитку фізичної культури і спорту в умовах воєнного стану: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. семінару з міжнародною участю, 6 квітня 2023 р. та I Всеукр. студ. наук.-практ. семінару з міжнародною участю, 7 квітня 2023 р. – Кропивницький : Видавець Лисенко В. Ф., 2023. – С. 52–54.

5. Інші.

Професійний спорт

1. Бірюк С.В., Бірюк В.В. Професійний спорт: навчально-методичний посібник Миколаїв: МНУ, 2020. - 75 с.

2. Долинний Ю.О. Олімпійський і професійний спорт: курс лекцій для викладачів і студентів вищих навчальних закладів. – Краматорськ : ДДМА, 2020. – 111 с.

3. Тодорова В. Основи теорії і методики спортивного тренування: навчальний посібник. Одеса : Університет Ушинського, 2023. – 206 с.

4. Таран Л.М., Мішин М.В. Олімпійський спорт, професійний спорт, загальна теорія підготовки спортсменів: у запитаннях та відповідях. Довідник. – Харків : ХДАФК, 2021. – 306 с.

5. Інші.

Основи теорії та технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності

1. Вихляєв Ю. М. Рекреаційні технології : навчальний посібник / Ю. М. Вихляєв. – Вінниця : ТОВ "ТВОРИ", 2023. – 451 с.

2. Leleka, V., Ketsyk-Zinchenko, U., Petrenko, N., Potapchuk, N., & Syroiezhko, O. (2024). Innovative technologies for healthy education: a practical guide for educational institutions. Amazonia Investiga, 13(81), 214-233.

2. Петренко Н.В Особливості методики навчання студентів вправам з пілатесу на заняттях з фізичного виховання / О. П. Петренко, Н. В. Петренко, Т. О. Лоза // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, 2021. – № 2 (106). – С. 341–350.

3. Основи здорового способу життя: оздоровчі фітнес програми [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: І. В. Зеніна, В. Е. Добровольський, В. І. Шишацька. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 78 с

4. Колдовський А. В. Петренко Н.В. Пошук шляхів удосконалення підходів щодо відновлення функціонального стану спортсменів після захворювань на коронавірусні інфекції

Rehabilitation & Recreation: науковий журнал.– Рівне:Видавничий дім «Гельветика», 2023. – No 14. – С. 207-214.

5. Інші

Адаптивний спорт

1. Маляр Е. І. Методичні основи адаптивного спорту: Методичні рекомендації. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 32 с.
2. Черкашина Л.П. Структура класифікації спортсменів в адаптивному спорті: (методичні рекомендації з дисципліни «Адаптивний спорт» для студентів факультета фізичної культури і спорту, ОКР «Магістр»). Дніпро: ТОВ фірма «Вета», 2018. 67 с.
3. Адаптивне фізичне виховання : навчально-методичний посібник. Ред. Н.О. Борецька. Миколаїв, МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. 216 с.
4. Хоменко І. М., Олексієнко Я. І., Субота В. В. Україна на Олімпійських, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх. Видатні черкаські спортсмени : навч.- метод. посіб. : 2-е вид. Черкаси : ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2019. 128 с.
5. Інші.

Протокол засідання кафедри фізичної культури і спорту № 4 від 26 грудня 2025 р.

В.о. завідувача кафедрою
фізичного виховання і спорту

(підпис)

Сергій ЛАЗОРЕНКО
(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

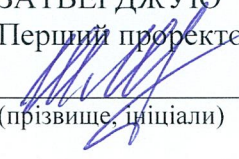
ПОГОДЖЕНО:

Директор
ІН медичного інституту

(підпис)

Андрій ЛОБОДА
(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
Школьник І. О.
(прізвище, ініціали)

14. 01

2026 р.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ

екзамену з атестації за ступенем «бакалавр»
зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»Атестаційний екзамен

Варіант № ____

1. Скільки шарів нервових клітин закладено в корі головного мозку:

- a) 6;
- в) 10;
- с) 12;
- d) 14.

2. У якому році був створений НОК України:

- a) 1990 р.;
- в) 1991 р.;
- с) 1992 р.;
- d) 1993 р.

...

16. У яких Іграх Олімпіади вперше взяли участь атлети всіх п'яти континентів:

- a) Ігри II Олімпіади Париж (Франція);
- в) Ігри III Олімпіади Сент-Луїс (США);
- с) Ігри IV Олімпіади, Лондон (Велика Британія);
- d) Ігри V Олімпіади, Стокгольм (Швеція).

17. Оздоровчо-рекреаційна рухова активність:

- a) професійна спортивна діяльність;
- в) система змагальної підготовки;
- с) діяльність, спрямована на відновлення, підтримку та зміцнення здоров'я засобами рухової активності;
- d) фізична реабілітація.

18. Залози зовнішньої та внутрішньої секреції утворені тканиною:

- a) м'язовою;
- в) сполучною;
- с) епітеліальною;

d) нервовою.

...

56. Назвіть вуглевод, що накопичується у м'язах:

- a) глюкоза;
- в) глікоген;
- с) целюлоза;
- d) крохмаль.

57. Яка вікова група потребує найбільш обережного дозування навантаження?

- a) підлітки;
- в) дорослі;
- с) люди похилого віку;
- d) здобувачі вищої освіти.

58. Спеціально організований процес розвитку рухових здібностей людини:

- a) фізичне виховання;
- в) фізична культура;
- с) фізична підготовка;
- d) спорт.

59. Цілісний етап тренувального процесу від 3 до 6 тижнів:

- a) мікроцикл;
- в) мезоцикл;
- с) макроцикл;
- d) мегацикл.

...

99. Кількість етапів в історії розвитку американського професійного спорту:

- a) 2 етапи;
- в) 3 етапи;
- с) 4 етапи;
- d) 5 етапів.

100. Ігри, що проводяться під патронатом SportAccord:

- a) Всесвітні інтелектуальні ігри (WMSG);
- в) Всесвітні аероігри;
- с) Всесвітні ігри «Спорт за всіх»;
- d) Всесвітні ігри миру.

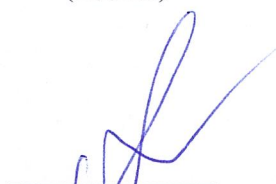
В.о. завідувача кафедри
фізичного виховання і спорту

(підпис)

Сергій ЛАЗОРЕНКО
(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО:

Директор
НН медичного інституту

(підпис)

Андрій ЛОБОДА
(Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Шифр _____

АРКУШ ВІДПОВІДІ
екзамену з атестації за ступенем «бакалавр»
зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Атестаційний екзамен

Варіант № _____

№ питання	а	в	с	д	№ питання	а	в	с	д	№ питання	а	в	с	д
1	☐	☐	☐	☐	34	☐	☐	☐	☐	67	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	35	☐	☐	☐	☐	68	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	36	☐	☐	☐	☐	69	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	37	☐	☐	☐	☐	70	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	38	☐	☐	☐	☐	71	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐	39	☐	☐	☐	☐	72	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐	40	☐	☐	☐	☐	73	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐	41	☐	☐	☐	☐	74	☐	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	☐	42	☐	☐	☐	☐	75	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐	43	☐	☐	☐	☐	76	☐	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	☐	44	☐	☐	☐	☐	77	☐	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	☐	45	☐	☐	☐	☐	78	☐	☐	☐	☐
13	☐	☐	☐	☐	46	☐	☐	☐	☐	79	☐	☐	☐	☐
14	☐	☐	☐	☐	47	☐	☐	☐	☐	80	☐	☐	☐	☐
15	☐	☐	☐	☐	48	☐	☐	☐	☐	81	☐	☐	☐	☐
16	☐	☐	☐	☐	49	☐	☐	☐	☐	82	☐	☐	☐	☐
17	☐	☐	☐	☐	50	☐	☐	☐	☐	83	☐	☐	☐	☐
18	☐	☐	☐	☐	51	☐	☐	☐	☐	84	☐	☐	☐	☐
19	☐	☐	☐	☐	52	☐	☐	☐	☐	85	☐	☐	☐	☐
20	☐	☐	☐	☐	53	☐	☐	☐	☐	86	☐	☐	☐	☐
21	☐	☐	☐	☐	54	☐	☐	☐	☐	87	☐	☐	☐	☐
22	☐	☐	☐	☐	55	☐	☐	☐	☐	88	☐	☐	☐	☐
23	☐	☐	☐	☐	56	☐	☐	☐	☐	89	☐	☐	☐	☐
24	☐	☐	☐	☐	57	☐	☐	☐	☐	90	☐	☐	☐	☐
25	☐	☐	☐	☐	58	☐	☐	☐	☐	91	☐	☐	☐	☐
26	☐	☐	☐	☐	59	☐	☐	☐	☐	92	☐	☐	☐	☐
27	☐	☐	☐	☐	60	☐	☐	☐	☐	93	☐	☐	☐	☐
28	☐	☐	☐	☐	61	☐	☐	☐	☐	94	☐	☐	☐	☐
29	☐	☐	☐	☐	62	☐	☐	☐	☐	95	☐	☐	☐	☐
30	☐	☐	☐	☐	63	☐	☐	☐	☐	96	☐	☐	☐	☐
31	☐	☐	☐	☐	64	☐	☐	☐	☐	97	☐	☐	☐	☐
32	☐	☐	☐	☐	65	☐	☐	☐	☐	98	☐	☐	☐	☐
33	☐	☐	☐	☐	66	☐	☐	☐	☐	99	☐	☐	☐	☐
										100	☐	☐	☐	☐

УВАГА!!! Завдання мають кілька варіантів відповідей, серед яких може бути лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант та позначте його, як показано на зразку.
Кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи!

a	b	c	d
☐	☐	☒	☐

Кількість правильних відповідей — _____ ; Кількість балів за них — _____ ;

Кількість виправлень — _____ ; Знято балів за виправлення — _____ ;

Всього балів _____ ; **Оцінка** — _____
з урахуванням знятих

(за шкалами ESTS та національною (числом та прописом))

Голова комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)